

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/19/2026
Identifikačné číslo spisu:	7625205600
Dátum vydania rozhodnutia:	21.07.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Poláčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7625205600.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Ivany Nemčekovej, v spore žalobcu Ing. W. D., nar. XX.X.XXXX, E. X/XX, T., zastúpeného ČOLLÁK & PARTNERI advokátska kancelária s.r.o., Floriánska 19, Košice, IČO: 45 946 868, proti žalovanému Ing. G. T., nar. XX.XX.XXXX, C. XXXX/XX, M., V. O., zastúpenému WERNER & Co, s.r.o., Žltá 2/F, Bratislava, IČO: 36 869 643, o nahradenie prejavu vôle, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 38Cb/89/2026, o nesúhlase Okresného súdu Žilina s postúpením sporu Mestským súdom Košice, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 38Cb/89/2026 je Okresný súd Žilina.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice dňa 10.4.2026 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Žilina v zmysle § 41 v spojení s § 13, § 14, § 15, § 16 a § 19 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) z dôvodu, že ide o obchodnoprávny spor, pričom kauzálne príslušným súdom na jeho prejednanie a rozhodnutie je pre obvod Krajského súdu v Žiline Okresný súd Žilina.

2. Okresný súd Žilina s postúpením sporu nesúhlasil a namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že v zmysle § 38 CSP podmienky miestnej príslušnosti chýbajú alebo ich nemožno určiť. K dôvodom predloženého nesúhlasu uviedol, že žalobca podal žalobu v zmysle § 14 CSP na Okresný súd Spišská Nová Ves, ktorý pôvodne postúpil spor Mestskému súdu Košice s poukazom na § 40, § 43 ods. 1 CSP v spojení s § 22 CSP z dôvodu, že ide o obchodnoprávny spor a kauzálne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie veci je Mestský súd Košice. Predkladajúci súd uviedol, že právny vzťah medzi stranami sporu sa týka prevodu obchodného podielu. Poukázal na to, že strany sporu uzatvorili zmluvu o uzatvorení budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu dňa 15.7.2020, predmetom ktorej bol prevod obchodného podielu z budúceho predávajúceho ako vlastníka obchodného podielu v spoločnosti SEZ invest, s.r.o., so sídlom v Žiline, na budúceho kupujúceho. Ďalej uviedol, že v zmluve o uzatvorení budúcej zmluvy o

prevode obchodného podielu bola založená právomoc súdov Slovenskej republiky dohodou zmluvných strán v súlade s článkom 25 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Podľa názoru predkladajúceho súdu si však strany sporu osobitne nedohodli v zmluve o uzatvorení budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu miestnu príslušnosť súdu a žalovaný má bydlisko mimo územia Slovenskej republiky a na území Slovenskej republiky nikdy nemal pobyt alebo majetok. Na základe týchto skutočností podľa predkladajúceho súdu nebolo možné určiť miestne príslušný a ani kauzálny príslušný súd a neprichádzal do úvahy ani postup v zmysle ustanovenia § 19 písm. c) CSP.

3. Z vyššie uvedených dôvodov Okresný súd X. predložil spor Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu X. a Mestskému súdu Košice na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd X..

5. Podľa čl. 4 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie č. 1215/2012“), ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

6. Podľa čl. 5 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, osoby s bydliskom na území členského štátu možno žalovať na súdoch iného členského štátu len na základe kritérií upravených v oddieloch 2 až 7 tejto kapitoly.

7. Podľa čl. 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1215/2012, osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v inom členskom štáte v zmluvných veciach na súdoch podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby.

8. Podľa čl. 25 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, ak sa účastníci zmluvy bez ohľadu na svoje bydlisko dohodli, že súd alebo súdy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, potom má právomoc tento súd alebo tieto súdy, pokiaľ dohoda nie je podľa právneho poriadku tohto členského štátu vecne neplatná. Táto právomoc súdu je výlučná, ak sa účastníci nedohodli inak. Dohoda o voľbe právomoci musí byť buď:

a) písomná, alebo písomne potvrdená;

b) vo forme, ktorá je v súlade s praxou, ktorú medzi sebou zaviedli účastníci zmluvy, alebo

c) v medzinárodnom obchode vo forme, ktorá je v súlade so zvyklosťami, ktoré sú alebo majú byť účastníkom zmluvy známe, a ktorá je v takomto obchode dobre známa a pravidelne dodržiavaná účastníkmi, ktorí uzatvorili zmluvu typickú pre daný obchodný vzťah.

9. Podľa § 22 CSP písm. h), na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd X. pre obvod Krajského súdu v Žiline.

10. Podľa § 36 ods. 1, ods. 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

11. Podľa § 38 CSP, ak ide o spor, ktorý patrí do právomoci súdov Slovenskej republiky, ale podmienky miestnej príslušnosti chýbajú alebo ich nemožno zistiť, najvyšší súd určí, ktorý súd spor prejedná a rozhodne.

12. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

13. Podľa ustanovenia § 41 CSP, súd skúma miestnu príslušnosť iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí; výlučnú miestnu príslušnosť skúma aj bez námietky na začiatku konania.

14. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

15. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí,

bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

16. Podľa ustanovenia § 2 ods. 36 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), sídlom Okresného súdu X. je mesto X.; jeho obvod tvorí územný obvod okresov X., Bytča, Čadca a Kysucké Nové Mesto. Okresný súd X. má pracovisko v meste Čadca.

17. Podľa § 261 ods. 6 písm. a) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy medzi zakladateľmi obchodných spoločností, medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou, ako aj medzi spoločníkmi navzájom, pokiaľ ide o vzťahy týkajúce sa účasti na spoločnosti, ako aj vzťahy zo zmlúv, ktorými sa prevádza podiel spoločníka, medzi štatutárnym orgánom alebo členom štatutárných a dozorných orgánov spoločnosti a obchodnou spoločnosťou, ako aj vzťahy medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou pri zariaďovaní záležitostí spoločnosti a záväzkové vzťahy medzi prokuristom a spoločnosťou pri výkone jeho poverenia.

18. V predmetnom spore sa žalobca domáha proti žalovanému nahradenia prejavu vôle súdom na vykonanie dvojstranného právneho úkonu so žalovaným ako nadobúdateľom, a to uzatvorenia zmluvy o prevode 10 % obchodného podielu v spoločnosti SEZ invest, s.r.o., so sídlom Kálov 1, X., IČO: 53 123 794, zapísanej v Obchodnom registri Okresného súdu X., odd: Sro, vl. č.: 74972/L, ktorému zodpovedá vklad vo výške 1.000,- eur, splatený v plnom rozsahu žalobcom ako prevodcom za kúpnu cenu vo výške 320.000,- eur. Na základe výzvy žalobcu, doručenej žalovanému dňa 7.11.2025, mala vzniknúť žalovanému povinnosť uzatvorenia zmluvy o prevode obchodného podielu v lehote 20 pracovných dní odo dňa doručenia výzvy podľa zmluvy o uzatvorení budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu uzatvorenej dňa 15.7.2020 medzi žalobcom ako budúcim predávajúcim a žalovaným ako budúcim kupujúcim v zmysle § 289 a nasl. Obchodného zákonníka.

19. Rozhodnutiu podľa § 38 CSP obligatórne predchádza zistenie, či ide o spor, ktorý patrí do právomoci súdov Slovenskej republiky. Právomoc súdov Slovenskej republiky na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu vyplýva z výslovnej dohody zmluvných strán uvedenej v článku 5 bod 12 a bod 13 zmluvy o uzatvorení budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu. Keďže žalovaný je fyzickou osobou s bydliskom v inom členskom štáte Európskej únie, najvyšší súd pri skúmaní právomoci slovenských súdov vychádzal z čl. 7 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1215/2012, podľa ktorého osobu s bydliskom na území členského štátu (tu konkrétne v Českej republike) možno žalovať v inom členskom štáte (v Slovenskej republike) v zmluvných veciach na súdoch podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby. Za také miesto sa na účely tohto ustanovenia považuje pri nahradení prejavu vôle uzavrieť zmluvu o prevode obchodného podielu, miesto sídla spoločnosti, ktorej obchodný podiel sa prevádza.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo svojom rozhodnutí z 11. decembra 2019 sp. zn. 6Ndc/15/2019 vyslovil, že pre stanovenie súdnej príslušnosti je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva.

21. Pre rozhodnutie predmetného sporu o príslušnosť bolo potrebné ďalej sa zaoberať otázkou povahy sporu, teda či sa jedná o spor obchodnoprávny, alebo spor občianskoprávny. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Aplikujúc uvedené na posudzovanú vec, daný záväzkový vzťah spĺňa predpoklady pre vznik obchodnoprávneho vzťahu vzhľadom na jeho povahu, ktorou je prevod podielu spoločníka. Na predmetný právny vzťah sa vzťahuje ustanovenie § 261 Obchodného zákonníka, ktoré kogentným spôsobom vymedzuje, ktoré záväzkové vzťahy podliehajú právnej úprave obsiahnutej v tretej časti Obchodného zákonníka, teda, kde sa uplatní právna úprava Obchodného zákonníka ako lex specialis vo vzťahu k všeobecnej úprave uvedenej v Občianskom zákonníku. Obchodný charakter záväzkového vzťahu sa posudzuje, resp. vyplýva jednak z povahy subjektov a jednak z povahy záväzkových vzťahov. Rozlišovacie kritérium spočívajúce v povahe subjektov je upravené v § 261 ods. 1 a ods. 2 Obchodného zákonníka, pričom v tomto prípade musí ísť o spor medzi podnikateľmi, ktorý sa týka ich podnikateľskej činnosti alebo o spor medzi subjektom verejného práva, ktorý koná v rámci zabezpečovania vlastnej prevádzky a verejných potrieb a podnikateľom pri jeho podnikateľskej činnosti.

Druhým rozlišovacím kritériom pre posudzovanie, či ide o obchodný záväzkový vzťah, je povaha, resp. podstata samého vzťahu, a to bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkových vzťahov (§ 261 ods. 6 Obchodného zákonníka). Tu nie je rozhodujúci subjekt, ale objekt záväzkového vzťahu. Vzťahy, ktoré sú taxatívne vymenované v § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka, majú vzhľadom na vzťah vždy povahu obchodného záväzkového vzťahu. Ide o absolútne obchodné záväzkové vzťahy (absolútne obchody). Okrem iného ide o záväzkové vzťahy medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou, ako aj medzi spoločníkmi navzájom. Pritom musí ísť o vzťahy týkajúce sa účasti na spoločnosti, ako aj vzťahy zo zmlúv, ktorými sa prevádza podiel spoločníka.

22. Najvyšší súd sa stotožnil aj s názorom Okresného súdu v Žiline o obchodnoprávnom charaktere predmetného sporu, vzhľadom na to, že v predmetnej veci je nárok žalobcu na nahradenie prejavu vôle žalovaného na uzatvorenie zmluvy o prevode obchodného podielu sporom zo zmluvy, ktorou sa prevádza podiel spoločníka v zmysle § 261 ods. 6 písm. a) Obchodného zákonníka. Najvyšší súd dospel k záveru, že vzťah žalobcu a žalovaného má charakter absolútneho obchodu podľa § 261 ods. 6 písm. a) Obchodného zákonníka, ktorý pre aplikáciu Obchodného zákonníka vyžaduje, aby išlo o spor medzi spoločníkmi navzájom alebo o spor medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou týkajúci sa účasti na spoločnosti alebo o vzťah zo zmluvy o prevode podielu spoločníka, pretože v predmetnej veci sa žalobca ako fyzická osoba podnikateľ domáhal nahradenia prejavu vôle žalovaného na uzatvorení zmluvy o prevode obchodného podielu z titulu zmluvy o uzatvorení budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 15.7.2020. Jedná sa o vzťah zo zmluvy, ktorou sa prevádza obchodný podiel spoločníka, nakoľko žalobca je od 3.8.2021 spoločníkom spoločnosti SEZ invest, s.r.o. a bol zmluvnou stranou zmluvy o uzatvorení budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu. Z uvedeného vyplýva, že nárok uplatnený žalobcom je sporom obchodnoprávnym, ktorý spadá pod ustanovenie § 261 ods. 6 písm. a) Obchodného zákonníka.

23. Vecná príslušnosť určuje, či v určitej veci podľa jej povahy (*ratione causae*) majú rozhodovať ako súdy prvej inštancie okresné súdy alebo krajské súdy (uplatní sa len v prípade konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach). Miestna príslušnosť konkretizuje, ktorý z vecne príslušných súdov je príslušný na konanie a rozhodnutie danej veci. K definovaniu kauzálnej príslušnosti sa najvyšší súd už skôr vyjadril v uznesení sp. zn. 5Ndob/2/2019 z 29. januára 2019 tak, že osobitná úprava kauzálnej príslušnosti v ustanoveniach § 22 až 33 CSP je úprava obsahujúca kritériá určenia príslušného súdu, ktoré s ohľadom na predmet konania určujú ako jediný oprávnený vo veci konať takto vymedzený súd aj pre prípad, že by bola inak založená podľa všeobecných ustanovení týkajúcich sa miestnej príslušnosti príslušnosť iného prvoinstančného súdu. Má tak povahu prioritnej voči všetkým ostatným do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti. Podľa ustálenej súdnej praxe je správne určenie konkrétneho z viacerých kauzálne príslušných súdov (tu podľa § 22 CSP) podmienené určením inak miestne príslušného súdu a následným zistením, do obvodu ktorého kauzálne príslušného súdu takýto (za iných okolností) miestne príslušný súd spadá. Z tohto dôvodu treba vychádzať najskôr z ustanovení upravujúcich miestnu príslušnosť súdov a následne určiť, či takto určený miestne príslušný súd je vo veci súčasne aj kauzálne príslušným súdom, resp. do obvodu ktorého kauzálne príslušného súdu takto určený miestne príslušný súd patrí.

24. V predmetnej veci má žalovaný (český štátny príslušník) bydlisko v Českej republike, ktorý nepodniká a ani v minulosti nepodnikal na území Slovenskej republiky prostredníctvom tu umiestnenej organizačnej zložky a zo spisu nevyplýva, že by tu mal nejaký majetok (§ 15 ods. 2 v spojení s § 16 CSP). Zároveň sa nejedná o žiadny z prípadov osobitnej (§ 19 CSP) ani výlučnej (§ 20 CSP) miestnej príslušnosti súdu. Najvyšší súd tak súhlasí aj s názorom Okresného súdu v Žiline, že kritériá pre určenie miestne príslušného súdu v danom prípade chýbajú. Mestský súd Košice preto pochybil, keď po námietke žalovaného v zmysle § 41 CSP vec nepredložil na rozhodnutie o príslušnosti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, nakoľko § 19 písm. c) CSP nie je v predmetnej veci aplikovateľný a už vôbec nie cez analógiu, na ktorú poukázal Mestský súd Košice pri postúpení veci Okresnému súdu X..

25. Vzhľadom na splnenie podmienky právomoci slovenských súdov v danej veci a zároveň s ohľadom na chýbajúce podmienky miestnej príslušnosti (§ 38 CSP), najvyšší súd po zvážení všetkých okolností dospel k záveru, že rozumnému usporiadaniu veci v súlade so zásadami hospodárnosti, účelnosti a efektívnosti civilného sporového konania uvedenými v čl. 17 CSP, pri zohľadňovaní riadneho výkonu spravodlivosti podľa čl. 16 a čl. 24 nariadenia č. 1215/2012, sa javí ako najvhodnejšie určiť na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu Okresný súd X., ktorý je kauzálne príslušný na konanie v

obchodnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Žiline zmysle § 22 písm. h) CSP v spojení s § 2 ods. 36 zákona o sídlach a obvodoch súdov.

26. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

27. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.